

PÒRTUUA

NÚMERO 188, SETEMBRE 1997 / 2ª

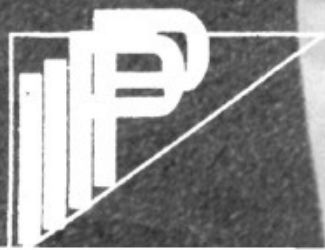
Sa Cabaneta estrena Siurellada

Festes d'Es Pont d'Inea Nou

El mercat de Sa Cabana

Madò Porreta, valenta!

Poster del bàsquet del Pla

Quinzenal de Marratxí

**Comunicació
i Cultura
de Marratxí**

C/ d'Albert Castell 27, 1ª esqu

07141 Pòrtol

Redacció

Tel. 79 78 70 / 79 74 36

Fax 79 74 36

Administració, Distribució

i Publicitat Tel. 60 31 44

COL·LABORADORS

Tolo Aguilar Jofre

Sebastià Bennasar

Catalina Bestard

Neus Bibiloni i Vich

Joan Borda

Guillem Bosch i Roca

Margalida Bosch i Roca

Cati Català i Serra

Joan Cervantes

Pere Estelrich i Massutí

Elena Femenia

Bartomeu Fiol i Coll

Francisca Juaneda

Guillem Massot i Capó

Joan Massot i Juan

Joana Maria Matas

José L. Montesinos

Josep Nigorra

Josep Lluís Pol i Llompart

Antoni Roca i Jerez

David Roca

Vicenç Sastre

Joan Carles Serra

Gabriel A. Vich

DISTRIBUCIÓ, PUBLICITAT

Joan Horrach

David Monzonis

Antònia Rosselló

Jaume Rotger

REDACCIÓ

Cati Bisqueria

Daniel Mas

CONSELL EDITORIAL

Pere Amengual i Bestard

Josep A. Calvo i Femenies

COORDINACIÓ

Miquel Bosch i Auba

DIRECCIÓ

Biel Massot i Muntaner

Impress a Arts Gràfiques Xisco

D.L.: PM 529/81

PORTADA

Els dimonis de "Sa Siurellada"

(foto, BMM)

En quinze dies...

- Morí Tete Montoliu
- Morí Di
- Morí la mare Teresa de Calcuta
- I morí molta gent anònima a les carreteres del país
- Consens PP-PSOE perquè la reforma de l'Estatut sigui mínima, i de nou Balears no es pugui equiparar a les comunitats "històriques"
- Consens PP-PSOE perquè el nou Estatut tampoc no iguali el Català al castellà
- Madrid va dir que el peatge l'hauem de pagar tots
- La gasolina i el dòlar seguien pujant...
- Els més menuts tornen a escola
- Es faran inversions per més de mil milions a l'aeroport per... corregir defectes de construcció!!!!
- Ens quedarem un caramull d'hores sense llum

GAVIM

Els articles publicats expressen, únicament,
l'opinió de llurs autors,
els quals es fan responsables del contingut.

La Redacció no s'identifica necessàriament
amb el contingut dels escrits publicats.

Que consti en acta...

- ◆ La bestial tala de pins i bosquet entre la rodona d'Es Figueras i la zona massacrada d'Invaer.
- ◆ La impactant contradicció que resulta saber que han destruït el bosquet per fer-hi un carril bici i un pas peatonal...!!! ???
- ◆ L'èxit de les festes de Sa Cabaneta.
- ◆ L'encert d'iniciar la Siurellada.
- ◆ El mal de ventre d'alguns que l'Ajuntament no ho vulgui municipalitzar.
- ◆ L'èxit de les festes d'Es Pont d'Inca Nou.
- ◆ La bona idea de la pamboliada a la fresca d'aquest mateix nucli.
- ◆ El trasllat voluntari del notari de Sa Cabaneta a Santanyí.
- ◆ La negativa d'Al Mayurqa a participar en l'invent de la diada de dia 12.
- ◆ El ridícul que fan el CIM i Mates tant per la invenció de la diada com per l'afany de capitalitzar-ne el protagonisme.
- ◆ La bona acollida per part del públic dels Estius a la Fresca a s'Escorxador.
- ◆ La intenció de Martí Serra d'amillorar la imatge de la policia local.
- ◆ La poca gràcia que ha fet aquesta intenció a alguns policies.
- ◆ La manca de resultats oficials de les investigacions sobre les activitats nocturnes durant les oposicions de policia.
- ◆ L'embull que té armat el senyor Fatxada amb Bon 'Sosec', funeràries i oposició.
- ◆ La manca de biblioteques municipals en algunes èpoques de l'any.
- ◆ La pedrera d'al·lotes guapes, miss i top model, que resulta esser Marratxí.
- ◆ La necessitat de l'oficina tècnica de Correus i la pardaleria dels seus dirigents.
- ◆ Ja han destituït en Pinya per la seva mala gestió al front dels aeroports... quan tocarà a Meaurio, amo de Son Bonet?

Sa Cabaneta en festes

La Siurellada, nova tradició

La Siurellada, una nova suggerència de la comissió de festes de Sa Cabaneta, sorgí com una idea perquè, passats uns anys, fos una tradició més de les festes. Segons alguns organitzadors d'enguany i l'any passat, les festes necessitaven alguna cita que esdevingués tradicional i que representàs el poble de Sa Cabaneta: els Siurells. El problema sorgí després perquè hagueren de pensar alguna solució per introduir els Siurells en participació activa dins les festes.

La solució la poguérem veure tots els que anàrem, a les set del diumenge 31 d'agost, a la plaça de Sa Cabaneta o els seus voltants, on dos siurells gegants feien festa amb la companyia d'una colla de xeremiers i tota la gent del poble que s'hi volgué afegir. Els Siurells gegants sortiren de la plaça, on penjaren la insígnia de La Siurellada, i després s'encaminaren, per la carretera principal del poble, cap a la zona de la carnisseria Ca s'Algaidí, on just davant penjaren una altra "Siurellada". La gent del poble seguí el seu recorregut fent sonar de tant en tant els seus siurells. Prosequiren el recorregut cap a la Comuna, després cap a Sant Marçal i la darrera aturada fou altra vegada a la plaça de Sa Cabaneta. Val a dir que durant el seu recorregut feren una sèrie d'aturades on penjaren el logotip de les festes.

Aquesta nova idea, que inicià les festes d'una forma tradicional, tengué una bona acollida entre els participants que la seguiren ben d'aprop. Enguany rebé forma de cercavila i potser l'únic element que hi mancà fou una mica més de participació del poble. Per acomiadar les festes, es tornarà a recórrer a l'emblemàtica figura, ja que s'ha pregat a tots els assistents que el diumenge 7 de setembre, després de l'obra de teatre, es faci una sonada general fins a l'any que ve.

Aahh! Tranquil·litat! Els dos que enguany han donat vida als Siurells són els dos Tonis Bibiloni...!

Elena Femenia
(Fotos, BMM)

N. de la R.- Trobareu més imatges de les festes cabaneteres a la plana 9.

La gran novetat dels siurells humans

Qui més qui manco col·laborà xiulant

No tothom va estar d'acord amb la nova idea

El dimoni encara fa por a algú

Els siurells dimonis amb els xeremiers

Corregudes, bulla i bauxa

MARTÍ SERRA, NOU DELEGAT DE LA POLICIA LOCAL

El dia 27 d'agost durant el canvi de torns de les 14 hores el batlle Miquel Bestard, fins ara delegat de la Policia Local, va presentar Martí Serra com a nou delegat d'aquest cos als agents.

El nou delegat, que està al corrent de les diverses problemàtiques d'aquest servei, està convençut que si es pot arribar a crear un bon ambient dins la Policia Local els efectes positius repercutiran en benefici del ciutadà.

Martí Serra vol aconseguir "que la gent que hi fa feina s'hi trobi a gust i estigui orgullosa de pertànyer a la Policia Local". En la seva opinió "es tracta de millorar les relacions humanes el màxim possible i el més aviat possible".

VICENÇ SASTRE, GUANYADOR DE LA MARATÓ FOTOGRÀFICA

El nostre col·laborador Vicenç Sastre va resultar guanyador de la segona marató fotogràfica de les festes de Sabana. Aconseguint també una menció especial del jurat a la millor col·-

lecció. El segon premi fou per A. Diaz i el tercer pel també col·laborador de **Pòrtula** Josep Lluís Pol.

La participació a la marató va superar la del passat any, duplicant el número de participants.

UN INFORME DEL C.I.M. DIU QUE NO S'HA FET DESTROSSA A LA COVA DE SON VERÍ

Un informe de la Comissió de Cultura i Patrimoni històric del CIM remès a l'Ajuntament de Marratxí diu que "realitzada la visita d'inspecció es pogué comprovar que s'havien realitzat tasques de desbrossament dins l'entorn de la Cova. Entenem que aquestes no han afectat directament les estructures del jaciment. De qualsevol de les maneres es recomana que dins l'entorn de protecció de la Cova no s'utilitzi maquinària pesant ja que les vibracions podrien provocar l'enderrocament total de la cavitat. Així mateix, s'hauria de procedir a la delimitació d'aquest jaciment".

Aquest informe està signat per Vicenç Homar, inspector de Patrimoni Històric, i per Jaume Cardell, arqueòleg de Patrimoni Històric.

Per part d'ARCA i del GOB no estan d'acord amb aquesta valoració i creuen que hi ha hagut destrossa parcial i negligència per part de l'Ajuntament i de l'empresa constructora.

EU VOL MES DOTACIÓ PER MEDI AMBIENT

E.U de Marratxí ha presentat una moció a l'Ajuntament on demana que es doti la recentment creada Àrea de Medi Ambient de personal, pressupost i mitjans adequats per cobrir d'una manera eficaç les tasques de defensa i protecció que ha de dur a terme.

NOUS DELEGATS SINDICALS AL AJUNTAMENT

A les passades eleccions sindicals realitzades pel personal de l'Ajuntament l'UGT s'ha consolidat com a primer sindicat dins la Casa de la Vila, al mateix temps que Comissions Obreres ha aconseguit un representant.

El Sindicat Independent de Funcionaris (CSIF), que tenia tres delegats dins la Junta, ha quedat sense representació perquè no va presentar candidatura.

Els nous representants sindicals són Francesc Tomàs, Xelo Huertas -ambdós reelegits- Jaume Canyelles i Pere Llofriu, tots quatre d'UGT, i Emili Castaño de CC.OO.

LA NOTARIA DE MARRATXÍ, VACANT

El fins ara notari de Marratxí Antoni Roca Arañó s'ha traslladat a la notaria de Santanyí, deixant vacant la plaça creada ara fa uns dos anys.

Els motius que han duit al notari a deixar la notaria de Marratxí són de caire personal, perquè segons ens va mani-

festar es trobava molt ben entre nosaltres.

Fins que es torni a cobrir la plaça ara vacant, que sortirà a concurs durant aquest mes, actua com a notària substituta la titular de Santa Maria del

Camí, Maria Josep Cànaves.

ACTE PRO INSTITUT

Dia 20 de Setembre

L'A.P.A. Es siurell d'Es Pont d'Inca, el proper dia 20, organitzarà una sèrie d'actes a la plaça de l'església d'aquest nucli.

Els actes començaran a les set de l'horabaixa i hi haurà una sèrie de murals explicatius i una taula per la recollida de signatures.

Primer acte públic de la Plataforma

LA SEU DE PÒRTULA, ARA, AL C/ D'ALBERT CASTELL 27, PRIMER ESQUERRA, DE PÒRTOL

CARABASSA GEGANTINA

Tomeu Frau de "cas Coix", ha aconseguit una carabassa gegantina dins Ses Clotes. El seu pès ha estat de 52 Kg.

De la grandària de la carabassa se'n poden fer una idea comparant-la amb els nés de Tomeu Frau, de Pòrtol.

NOTÍCIES DEL 'U.E. ES PLA DE NA TESA

L'U.E. Es Pla de na Tesa ja té telèfon perquè els seus simpatitzants i gent interessada pugui contactar amb ells.

El telèfon és el 79 59 91 i correspon a les oficines del mateix camp de Can Gaspar. A partir de les 6 de l'horabaixa ja hi haurà gent per atendre les cridades.

Joan G. Cervantes.

PARTITS DE LA PROPERA QUINZENA a Can Gaspar

Dia 20 a les 10:30 Alevins I Regional Es Pla de na Tesa - La Salle

A les 17:30 Infants II Regional Es Pla de na Tesa - La Paloma

Dia 21 a les 11 Juvenils II Regional Es Pla de na Tesa - Son Roca

Pendent d'hora, Amateurs I Regional Es Pla d. T. - Independ. Camp Redo

Dia 27 a les 17:30 Cadets II Regional Es Pla de na Tesa - Verge de Lluc.

Joan G. C.

Succeirà**LLUCAPEU**

La XV edició de la tradicional pujada organitzada per l'Ajuntament tindrà lloc la nit entre el 20 i el 21. La sortida de Marratxí serà a les 4:30 de la matinada.

BIBLIOTECA DE PÒRTOL

Torna obrir les seves portes als lectors a partir del 22 de setembre.

GRASSES? NO, GRÀCIES!

Dia 23 de setembre a les 20:30 h. a la Tinència de batlia d'Es Pont d'Inca hi haurà una reunió per formar un club de dones obeses. Trobareu més informació a la plana 15.

BÀRBARA JUAN

El nou curs a s'Escorxador s'obre dia 26 de setembre amb una exposició de pintures de Bàrbara Juan. La podreu veure fins dia 12 d'octubre.

ESCOLA DE MÚSICA

L'Escola municipal de Música té obert el termini de matrícula fins dia 30 de setembre. Els interessats es poden dirigir a l'Edifici Erica d'Es Pont d'Inca o al tel. 79 48 49.

ESCOLA DE BALL MALLORQUÍ

El curs comença el primer dimarts d'octubre i funcionarà cada dimarts de 18:30 a 21:30. Serà a l'aula multiús del Col·legi Blanquerna d'Es Pont d'Inca Nou.

MARRATXÍ 2001

Esquerra Unida té previst un col·loqui sobre ocupació. Serà a Cas Capità dia 2 d'octubre.

LA PLATAFORMA COMENÇA EL CURS

La Plataforma per l'institut, igual que els col·legis, ha començat el curs amb una reunió a la seu social de l'A.V. d'Es Figueras.

En aquesta reunió es va acordar continuar la recollida de signatures, aprofitant la pujada a Lluc, que organitza l'Ajuntament per promoure la campanya a favor de l'institut.

També es va acordar crear un grup de treball entre APAS i professors per tal d'organitzar un simulacre de classe o

esbarjo durant el proper mes d'octubre al solar destinat ala construcció de l'institut.

La Plataforma vol conscienciar tothom, des dels més petits al mes grans i per aquest motiu anirà fent unes reunions amb els alumnes i els seus pares per tal d'informar-los i crear consciència de la necessitat que tothom col·labori.

Es faran tríptics informatius amb dibuixos i textos sobre l'institut i també s'organitzarà una exposició amb dibuixos dels infants.

Tot a punt per a un nou curs

**Col·legi
Pius XII**

Escoleta
Educació infantil
Primària
ESO
(BUP i COU)

Caminam cap al futur

Aving. Gaspar Bennàssar, arquitecte, núm 33
Tels 75 17 94 / 75 15 72 // Fax 20 03 40
Ciutat de Mallorca

HAN ACABAT LES VETLADES DE L'ESTIU A LA FRESCA

Les vetllades d'Estiu a la Fresca que des de fa quatre anys organitza l'Obra Cultural de Marratxí varen acabar superant les previsions d'assistència de públic, molt més nombrós que en les passades edicions.

El darrer acte fou la presentació del nou treball discogràfic d'Al Mayurqa, *De poetes i altres codolades*, que va fer vibrar els fidels seguidors d'aquest magnífic grup independent i republicà de Música popular.

Al Mayurqa en concert

CLOENDA DELS CURSOS DE NATACIÓ PER PERSONES MAJORS

A la piscina municipal d'Es Pla de na Tesa es va fer la cloenda de la cinquena edició dels cursets de natació per persones majors.

Hi han participat un total de 131 persones, essent per nuclis la següent participació:

Es Pla de na Tesa, 23 persones; Pòrtol, 27; Sa Cabaneta, 22; Es Pont d'Inca, 24 i Sa Cabana, 35.

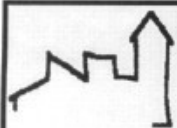
Pòrtol i Sa Cabaneta

Es Pont d'Inca i Sa Cabana

Es Pla de Na Tesa (Fotos, Tolo Aguilar)

ESTUDI D'ARQUITECTURA
ANSELM LÓPEZ BEZUNARTEA
ARQUITECTE COL·LEGIAT 23417-6

Tel. 971 60 22 00 - 907 85 83 01 - Fax. 971 60 22 00
C/ D'Albert Castell 20,1,2 Pòrtol - 07141 Marratxí

LA SEU DE PÒRTULA, ARA, AL C/ D'ALBERT CASTELL 27, PRIMER ESQUERRA, DE PÒRTOL

Es Pont d'Inca Nou Festes Populars

La gimcana, l'activitat estrella de les festes

Els passats dies 22 i 23 d'agost tengueren lloc les tradicionals festes populars des Pont d'Inca Nou, que comptaren amb dos dies d'activitats, dels quals el segon va esser el més complet.

La festa s'inicià divendres a les 22:30, amb la representació de l'obra de teatre "Fotuts i contents", a càrrec del taller de

Abril Comas, de quatre anys, segon i tercer classificats respectivament. El guanyador se'n dugué, a part d'un trofeu, un curs de tennis i un val de cinc mil pessetes que es feia efectiu en obrir un compte corrent a la Banca March. De la gimcana vos podríem contar un bon grapat d'anècdotes. Per exemple, en una de les proves els participants havien de venir amb els morros pintats de vermell, o presentar-se amb deu llunes de beguda fermades amb una corda i enganxades a la cintura. Algunes qüestions de la gimcana s'inclogueren en el programa de festes i, com a nota curiosa, vos direm que qualcuna feia referència a **Pòrtula**. Hem de dir

també que tots els participants reberen un obsequi de part de la Comissió de Festes. Simultàniament a la gimcana es disputà el V Trofeu de futbol sala "es Pont d'Inca Nou".

Durant l'horabaixa, les bicicletes protagonitzaren una altra de les activitats previstes: la diada ciclista. En aquesta ocasió la participació no fou tan nombrosa com en les edicions anteriors. Acte seguit, començà l'actuació del grup d'animació infantil Carusses; en acabar, començaren les corregudes de joies que provocaren, com sempre, qualche caiguda i qualche disgust als pares.

Al vespre arribà el sopar, amb la tradicional pamboliada a la fresca, que convertí el carrer des Caülls en un autèntic restaurant a l'aire lliure. S'ha de dir que l'organització del sopar va esser gairebé impecable. Crec que cal donar l'enhorabona a la part de la Co-

La gran idea de la pamboliada veinal a la fresca

missió de Festes encarregada d'aquest tema. L'actuació dels Guantes Negros es va deslluir al començament a causa del futbol, tothom estava més pendent del partit R. Madrid-Barça que de l'actua-

Les fembres de l'organització

ció musical. Els organitzadors, tenint en compte aquesta qüestió, col·locaren un televisor al bar que s'improvisà amb motiu de les festes. Entre els futbolers, pendent dels resultats dels seus equips, i els qui s'estimaven més gaudir de la festa es generà una situació un poc paradoxal. En acabar el futbol, però, la festa es normalitzà, per dir-ho de qualche manera, de bell nou.

El punt i final el posaren l'espectacle dels coets i la continuació de l'actuació dels Guantes Negros, que s'allargà fins a ben entrada la matinada.

Josep Antoni Calvo

Fotos: Pep, Cati i Magdalena.

Les bicicletes son, sobretot, per a l'estiu

teatre Passatemps de Son Sardina. Després continuà la festa amb animació musical.

Ara bé, les activitats més divertides i més entranyables començaren dissabte dematí, després de l'amollada de coets. Ens referim, ja ho podeu suposar, a la gimcana, que comptà enguany amb una participació de vint-i-nou al·lots. El guanyador absolut va esser en Miquel Adrover Llinàs, de nou anys d'edat, seguit de na Natàlia Vich Garcia, de deu, i de n'Albert

Els organitzadors masculins

EL MERCAT DE SA CABANA

Aquest mercat es fa els dimecres, i comencen a muntar entre les vuit i les vuit i mitja. A la plaça, davant Es Liceu, és on es duu a terme des de fa uns 15 anys.

Anàrem demanant a la gent i ens constestaren el següent:

ien per vendre.

Vénc de sa Vinya i duc les figues de moro i són del meu camp.

Amb els xinessos no mos entenguérem molt, però alguna cosa sí que ens digueren.

Vénen de Palma i venen camies.

Un venedor de Muro ens va dir "ho duc tot d'es meu camp i cultivat meu".

Una de Palma venia i comprava roba.

A un venedor li preguntàrem a veure què li pareixia el mercat i què era el que li faltava.

El mercat està bé. Tot i que hi falta gent perquè hi ha molta cosa per vendre.

Voltejar el mercat pot ser un entreteniment

Què trobau del mercat?

El trob molt bé, esta molt bé i hi ha de tot.

Trobau que hi falta alguna cosa?

No, no ho sé, perquè nosaltres només venim durant les vacances.

Sé, hi falta un toldo pels dies que plou perquè se n'han d'anar corrents.

Als venedors els preguntàrem d'on venien i què du-

Cada dimecres hi ha mercat a Sa Cabana

També ens digueren que hi ha més foresters que no mallorquins.

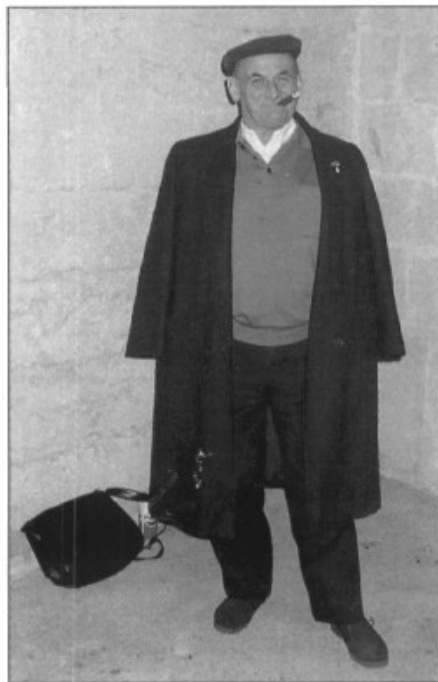
Margalida Bosch

Hi ha molt de gènere per comprar i vendre

Es Pont d'Inca Nou

L'Escola de Ball Mallorquí iniciarà pròximament les seves classes

Després de les merescudes vacances de l'estiu, l'Escola de Ball Mallorquí, coneguda amb el nom d'Es Brot des Pont d'Inca Nou, es tornarà a posar en marxa. El curs començarà el primer dimarts d'octubre i tindrà l'horari següent: tots els dimarts de les 18:30 fins a les 21:30 hores. El lloc de reunió serà l'aula multiús del Col·legi Públic Blanquerna des Pont d'Inca Nou.

Mestre Pere Duran

Les classes de ball mallorquí seran dirigides per en Pere Duran (mestre de s'Aplec de Marratxí), el qual vos informarà també sobre el curs al telèfon 60 01 68. També vos en podrà donar informació, a partir de les 17 hores, n'Esperança, al telèfon 79 44 92.

Aquesta activitat es fa amb la col·laboració de l'Ajuntament de Marratxí.

Josep Antoni Calvo

Sa Cabaneta en festes (1ª remesa)

(Fotos, BMM)

En Xisco i en Marçal fent un bon paper

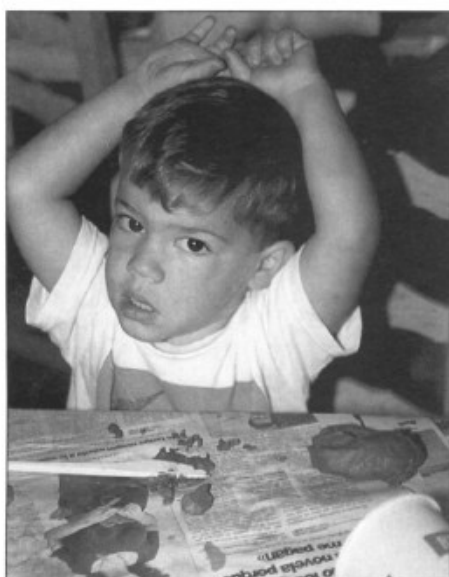
Na Xisca dona una mà musical a en Pep Lluís

Participants a la marató fotogràfica

Els components del Taller de Teatre, encarregats del pregó de festes

Un dels participants més menuts
del taller de siurells

Les reverendes Tita i Marga

Na Bel va representar el paper de la seva padrina,
la famosa siurellera

Mado Catalina Porreta, una dona ben valenta

Una vida poc usual

I què voleu que vos digui? Vaig néixer l'any catorze, que no segaren, per això duc aquesta magror. Treu comptes, tu treu comptes, jo vaig néixer l'any catorze.

Vaig néixer a Lluçmajor, una, me batiaren a Lluçmajor, me varen criar a Felanitx, una, me varen casar a la Sang... iestic a Pòrtol... me varen vendre per setanta duros, com un porc, que a jo es meus porcs me costen més. Com aquell matrimoni va anar amb sos de Can Porret a cercar una bisti, que llavors anaven a cercar bistis per aquí i per allà. Bé, varen anar a lo que li deien Can Casetes, que és allà a on noltros estàvem i hi varen anar en Jaume Nadal, que era un cunyat des meu homo, casat amb una germana seva, anaren amb en Miquel Porret a cercar un cavall a Felanitx, a una possessió, i com varen haver comprat sa bisti varen dir: no hi ha cap nina que vulguin donar, per aquí? Diu sí, n'hi ha una i la volen donar perquè és d'una fadrina. I vengueren a veure'm i jo anava descalça i desferrava caragols d'una caragolera. Mem Catalina, davalla. I vaig davallar. Quan vaig veure aquella gent tan mudada, ni espardenyies ni calçons que no duia, ni res. Tenia sis anys i es meu germà de llet, que és mort, me posava un caixó i ja me feia posar sa collera en es mul per anar a batre, només tenia sis anys.

Me batiaren a Lluçmajor, me varen posar Catalina, es nom de sa meva padrina. De neixor fins a sis anys vaig esser Catalina, llavors vaig venir aquí i vaig esser Francisca. Me batiaren una altra vegada. Me varen posar Francisca perquè sa d'aquí nomia Francisca i va voler que dugués es seu nom. Perquè aquesta casa, sa de Can Moradux, tot era de Can Porret. Eren quatre germanes i un germà, que era son pare d'en Rafel Porret. I llavors mumare, sa principal, va dir a sa dida, perquè aquí només hi vaig estar vuit dies, han pres sa nina a sa mestressa Porreta, a sa que me feia de mare li deien sa mestressa, a posta és que jo he quedada emporretada sense ser-ho. I tothom sap qui som jo, es qui no me tenen per dolenta.

Idò, diu mumare a sa dida: tu has donat sa nina i no era teva. Bé, donen es parte aquí, me davallen a Palma, com que mumare no podia venir, sa principal, perquè s'havia casada amb un perquè es qui la va enganar se va embarcar i com va venir me va haver tenguda a jo i va dir que no era seva i no se va voler casar i se va casar amb un viudo que tenia un fill i una filla, però tenia ses cames que li rajaven i no va poder venir a firmar per jo. I aquesta dona que era amiga de mumare davallà a Palma a firmar i me va vendre per setanta duros, que d'un porc just es cap val més. Bé, llavors torn cap aquí i mumare, sa que me feia de mare, se va morir d'un càncer. Sa qüestió que llavors se mor i jo me vaig casar a la Sang amb s'homo que me feia de pare. Aquí no m'hi casaren perquè encara no tenia es setze i llavors miraven molt prim aquestes coses. Quan vaig complir es setze vaig tenir es major, m'enteneu? Ell havia d'haver tengut esma per mi i no en va tenir. Era una nina i no havia vist mai ningú.

A mumare la vaig conèixer i la veia adesiara de tal manera que va ser sa padrina de fonts des major. A munpare no el vaig conèixer.

Primer nomia Catalina, des baptisme fins en es sis vaig esser Catalina. Era de ca ses Rovires de Lluçmajor. I des sis

Mado Porreta, vuitanta anys ben dits

fins en es quinze vaig esser Francisca. I ara torn esser Catalina, ale, es meu nom és Catalina Penya Mulet. Ale, ale! S'altre nom que vaig tenir era Francisca Serra Amengual. Idò, o vos pareix que jo no som ningú aquí dedins?

El seu home, un sabater lletrut

Es meu homo era Sebastià Serra Sastre i era sabater. Me duia quaranta anys. Va fer set anys de servici i va anar a sa guerra de Cuba. Aquells canons que hi havia a Maó a damunt un penyal, es meu homo els va manejar. Hagués pogut cobrar molt de sa guerra de Cuba però li varen confondre es nom amb un d'Inca que nomia Sebastià Serra Prats.

Vàrem tenir sis fills, quatre de vius i dos de morts, tres femelles i tres mascles. I llavors en vaig criar quatre per guanyar "d'aquests"... Se pagava poc, pensa, dues cinquanta, Bonjesús...

No hi havia massa sabaters. Quan va estallar es Moviment es meu homo feia d'espardenyier a cas Cabrer, que era aquesta casa de devora sa Travessa. Allà es meu homo feia d'esparde-nyer i de sabater, feien sabates, i ensenyava dones a fer espardenyies.

Es meu homo ja en sabia d'enrera, en va aprendre de jove. Jo encara tenc es tallant de ferro i ses "cutxilles", sa pedra de màrmol, es bocí que deixonaven.

Llavors en Miquel *Pereta*, que era l'amo d'aquesta casa, li va dir: posarem una fàbrica de fer espardenyes i vendran dones i vós les ensenyareu. Es meu homo era s'encarregat d'això.

En Sebastià no va tenir activitat de política però cada vegada que votaven estava a s'urna. Es meu homo era s'homo més lletrut dins es poble. Molts de vespres teníem aquí mestre Jaume de can Pi amb papers de la Casa de la Vila per destriar.

Pòrtol, un temps

Com vaig venir a Pòrtol només hi havia un parell de carrers i devers s'escola res, més envant hi hagué s'Escola Vella i es meus fills hi anaren a escola.

Jo vaig anar a escola aquí, a ca Ses Monges, i me donaven es berenar a mossegadetes dins es jardí. Sor Catalina, que ja és morta fa molts d'anys, i sor Dolores i sor Maria *Aguida* me donaven mossegadetes perquè era molt poc menjadora. Hi

Una de les expressions característiques de madò Catalina

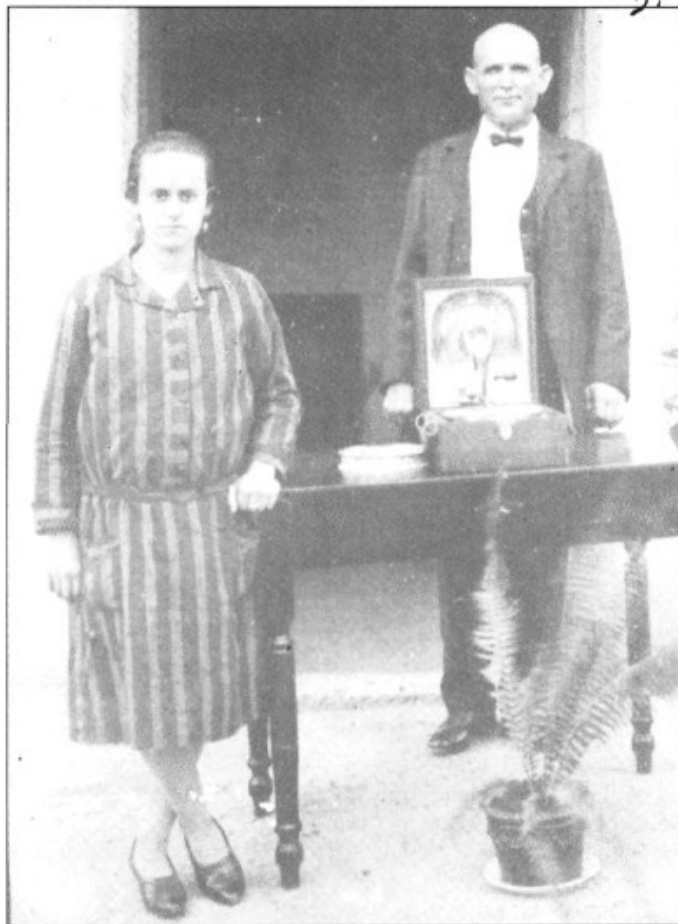
vaig anar més de tres anys a escola i no sé posar es meu nom. Tenia es cap ben tancat, però vos diré una cosa: tenc una caixa de telèfons i mai n'he errat cap, tots els encert.

Ja de petita ballava boleros, no d'aquests d'aferrat, sinó es boleros que feien a sa Bassa i jo ballava per ses obreres, per s'alcalde i sa senyora. Jo era sa primera. Era molt balladora de boleros i aquí dedins no me moriré que no hi hagi hagut quaranta jovenets i jovenetes que els hagi ensenyat boleros. Lo que ja tothom és mort, només he quedada jo, "sa quefe".

Qui eren? I jo que t'he de dir, na Francisca, na Joanaina *Santa*, que ja és morta... i saps que eren de molts. I jo, de casada, els ensenyava.

Jo en vaig aprendre amb na Margalida *Carretet*, que encara es viva, en sabia molt. Jo som ensenyada seva i a mi ningú me guanyava a ballar.

De Pòrtol n'hi havia que anaven a fer fortuna a l'Havana. N'hi va haver molts que hi anaren, però tornaren aquí amb ses mans damunt es cap. Qui se'n va anar a França varen ser es de ca na Mira. Però voltros encara no éreu nats, encara estàveu a sa

Catalina Porreta i el seu home Sebastià abans del Moviment

lluna, si n'heu passat, perquè jo hi he passat, per sa lluna. I es sol. He passat per tot, jo.

El Moviment

A Pòrtol no va fer molt de mal per mor de don Joan *Gelat*, es capellà, perquè aquí només se'n varen dur un que li deien *es Català*, però el tornaren. I en aquell temps, quan es falangistes anaven a un poble, primer s'havien enfrontar amb so capellà. I ells se varen aturar, un cotxe de falangistes a cas capellà i digueren: venim a cercar en fulano i en sutano. I ell va dir: d'aquí no vos n'endureu cap, aquí som jo que responc per ells i voltros lo que heu de fer és tornar a girar es cotxo i per avall; d'aquí no vos n'endureu cap. I aquí no en mataren cap i ho podem agrair a don Joan.

Aquí també n'hi havia, de Falange. Primer la feren aquí, devora can Jaume. I quan varen matar es batle de Búger el varen dur aquí i llavors posaren sa Falange a ses cases que són d'en Guillem *Mè*, que hi havia sa sabateria de can Nofre.

Jo no tenc record de quan va venir el comte Rossi. Jo no sortia d'aquí perquè el meu homo era esquerrà.

Perquè llavonces, ara n'han fet més que mosques s'estiu, de partits, i llavors només hi havia s'esquerrà i es dret. Qui volia esser esquerrà era esquerrà i qui volia ser dret era dret, i no aqueixa puteria que hi ha ara.

Al meu homo Sebastià no el varen molestar. Però una vegada el vengueren a cercar. Mestre Gori tenia es cafè de ca na Xesca i en Sebastià me va enviar a mestre Gori perquè me donàs un carnet per anar a cercar sola i fil a Palma, pes carrer

des Sindicat a sa plaça den Quint, perquè si no duies es carnet no te venien res. Com xerrava amb mestre Gori un dins es cafè que llegia amb unes ulleres de montura de ferro va aixecar ets ulls. Aquell vespre, fosqueta negra, se presenten quatre falangistes a peu. Què hi ha es vostro homo? Dic sí. Sebastià, que vols sortir? Què hi ha de nou? Heu de venir amb noltros. Com varen esser a sa barrera les vaig dir: que el vos ne menau per tornar-lo? Mira si en vaig tenir de coratge i si fos ara més que en tendria, no sortirien d'aquí dedins, mecagon sa puta, nooo, no sortirien perquè en tendria un de ferro i els obriria es cervell, no, CristoDéu, no se n'anirien.

I un me contesta i me diu: Per ventura el tornarem... Ja és mort, aquest que va xerrar.

De falangistes només n'hi ha dos de vius ara, ets altres són morts tots. Només he quedat "sa quefe", que som jo.

Els quatre que vengueren aquí anaven vestits de Falange. I assusten, amb ses corretges i ses camies blaves. Vengueren a peu, fusil. Es meu homo anava enmig i ells dos davant i dos darrere.

El dugueren a sa Falange, es meu homo entra i en Joan Vich diu: que heu enviat a cercar un carnet així i així? Si voleu anar a cercar sola vos heu de fer es carnet. Ara mateix el me puc fer, digué en Sebastià. I el se va fer.

Es meu homo va tornar i vaig pensar que l'havia acuat aquell que llegia es diari a ca na Xesca amb ses ulleres de ses montures de ferro.

Encara cremen allà on són perquè jo prec perquè cremin.

Hi havia més esquerrans però tots són morts. Tenien es centre en es Cine perquè hi havia es dos de can Flor; "es Mono", que tenia una botiga de roba en es carrer des Sindicat, que li varen posar de malnom perquè se va dir "guapo", i en Mateu.

També n'hi havia que eren esquerrans però llavors se va girar sa truita i se varen fer falangistes, *a/e*. Però si de neixors ets allò... "fins a la muerte". No has d'esser un giracassaques perquè el bonjesús no ho vol.

Hi havia encarregats que feien es "recorrido" per sa carnisseria a cercar un quilo de costelles, que era per sa Falange. I també anaven de casa en casa a cercar doblers: Sa Falange

mos envia que mos heu de donar doblers. I si tenia deu reals els hi donava, però jo no en tenia. Havia d'anar ben viva. A aquests els feien fer de merdecaners, eren beneits, perquè una persona que li fan fer això és beneita.

També donaven oli de ricino. Primer se deia que en es meu homo n'hi havien donat i era mentida.

Els falangistes de Pòrtol varen dur es batle de Búger aquí. Un bon disgust varen tenir ets ollers perquè aquest homo tenia cases buides i anaven a plaça i si

Sebastià Serra quant era a Cuba

no acabaven tenien ses claus i hi deixaven ses olles i tot ho deixaven. Era una bella persona. Búger va tenir un disgust, però

Alguns records li encenen la sang

"serio", però "serio, serio".

El mataren en es cementeri de Santa Maria i era es temps de sa verema. A can Ferriol tenien cup i feien vi i anaven amb sos carros a vermar. I aquell dia ses vermadores no hi varen voler anar perquè sabien que hi havia aquest homo mort a sa raconada des cementeri de Santa Maria i es cervell estava a sa paret. Que ho heu entès? Idò bé.

Però a Pòrtol no se'n varen dur cap per mor de don Joan.

La feina al camp

A fer feina, quens de putes, a Son Sales, Cristo, hi vaig anar trenta anys. Collien metles, collien garroves, de tot. Hi anàvem amb sos carros.

A cas Coronell mos n'hi anàvem a peu, també. No hi havia més que metles i garroves.

I llavors per sa muntanya, Sa Coma, Son Marroig... Jo me'n cuidava de deu o onze possessions de sa muntanya i anava a llogar ses dones per collir oliva. Quaranta dones dalt des carro.

Som bona organitzadora, me cerquen i encara som bona. Per això som "sa quefe".

Pere Amengual i Bestard
Biel Massot i Muntaner

**Secció patrocinada
per Laboratoris AUTHEX
i Perfumeria ROVER**

Pinzellades A l'ombra de l'estiu

Molts de vespres de la meua vida quan, acabada la feina, voltava Son Verí, llavors era quan començava a arribar a casa. El pinar marcava la frontera entre el món de la ciutat i la llar rústica i senzilla, familiar, del poble. Ara, a l'ombra d'aquest estiu atípic, continua implacable, amb totes les benediccions legals, la destrucció d'aquesta terra entrañable. Anys i més anys de paisatge esplèndid desapareixen esqueixats per les màquines i unes mans dobleres que fonen tot el que toquen, com si fos la invasió d'un monstre maligne de mil caps que tot ho engoleix. Aturau-vos un momentet, mirau els pins, les jonqueres, els ullastres mutilats. Alenau a fons i vos envairan les flaires de la reina, la saba dels pins, és la sang del pinar, vessada. Quina soletat, els revolts de la carretera, la paret seca.... El cor s'aprima. Sembla que no té remei tanta destrossa i Sant Marçal es quedarà sense garriga.

El gloriós patró roman en silenci contemplat els pins, els ullastres, les alzines com soldats d'un exèrcit vençut plens de pols després de la desfeta. Què li han fet a la seva garriga? I no li manquen ganes de sortir del seu cau i a cops de bàcul obligar els homes a posar de bell nou les coses al seu lloc. De vegades, quan el sr. rector no hi és, es posa de puntes i allarga la vista per comptar els pocs pins que li queden. Cada dia en veu més pocs, i per molt que ho prova, no aconsegueix afinar les escultures dels pans i els peixos. Havia sentit parlar d'un

monument que havia de ser símbol del seu territori, cosa que l'alegrà molt, però no ho acaba d'entendre, això d'aquestes com a caps de ferro amagades darre les soques que per fer les festes ningú no pogué admirar, perquè les taparen les casetes dels firaires.

Emperò allò que enyorarà molt el qui fou bisbe de Llemotges i és advocat contra el dolor és la garriga que habitaren els nostres avantpassats de la Prehistòria i que ara es transformarà en ciment i asfalt, malauradament, i serà ocupada per una gent sense arrels en el nostre poble i que no havia vist mai.

Tots enyorarem la garriga que és la nostra història. Jo també en sentiré melangia com a fita d'uns anys en què tenia temps d'aturar-me per les festes a Can Carrió, només per a felicitar En Marçal, molts d'anys, Marçal.

Fa molta via la vida i quasi no queda temps per somniar en l'institut que raja sang, com ferida oberta, de la pedra que ha tallat el meu amic Joan Francesc tot esperant un miracle baix un sol inclement.

Així i tot, he pogut assistir a dues de les vetlades de "L'estiu a la fresca" que organitza l'Obra Cultural a l'Escorxador. Na Neus de "Cap on anam" em va fer reviure els anys en què començava a cantar Maria del Mar Bonet, expressió viva

de les il·lusions dels qui ara en fa una trentena començàvem a obrir els ulls i, com el fraire de "Mercè", ballàvem damunt un terrat d'esperances esperant prendre el vol per un cel tan blau... Ara, en el pla de la vida, amb infants que comencen a caminar totsols, caldrà que altres Maries del Mar, com na Neus que canta com un ocell, ventin el caliu

El Roig de la venerable que habita la República Portolana.

una mica apagat o encara per encendre de les il·lusions que han bastit la nostra existència.

I... Al-Mayurqa. Agombolat per dues senyeres de la Terra, el Roig de la barba venerable digué:

"Bon vespre a tots manco a un. Som Al-Mayurqa, bé, ja mos coneixeu. Tots són de Ciutat manco jo, que visc a la República..."

Una gran música per reivindicar el gran país que som.

A l'ombra de l'alzina la dama blanca del pinar de Son Caulelles escoltà embaïdada.

Pere J. Amengual Bestard

P.S. Aquest estiu ha sonat el telèfon un grapat de vegades i, quan despenj, a l'altre cap del fil no em contesta ningú. Pens si no serà l'homenet de colzada de la primera pinzellada que partí amb el Pi gros de Son Caulelles enganxat a la coa del Hyakoutake que, quan passaren pel planeta Mart, s'aturaren per cridar des de la Pathfinder. Però se veu que les comunicacions no devien anar gaire bé.

Hem perdut l'entrada al nostre poble. Ni caràcter, ni sentiments, ni identitat. Una altra imatge -una més... fins quan?- per a la història.

LLUC A PEU

El Batle té el plaer de convidar-vos a participar a la XV Pujada a Lluc a peu

Dia 21 de setembre de 1997

Com cada any, partirem de Marratxí a les 4'30 h. de la matinada. Anirem fins a Inca, lloc on començarà la pujada a Lluc. Tots els que no pugueu pujar a peu ho podreu fer amb autocar a partir de les 8'30 h. del matí.

Un cop haguem arribat a Lluc, berenarem i ballarem ball de bot a les 10 h., amb el grup Aires des Pla de Marratxí. Després, a les 11h., anirem a missa i escoltarem el concert de la Banda Municipal de Música de Marratxí. El dinar serà

a les 13'30 h. i consistirà en una paellada. Com l'any passat, l'Ajuntament regalarà un plat commemoratiu de la Pujada. Finalment, al voltant de les 16'30 h. tornarem tots plegats amb autocar a Marratxí.

Els tiquets de totes aquestes activitats es podran comprar fins el dia 15 de setembre, al preu de 1000 pessetes, als llocs habituals i als Autocars Pòrtol. Els autocars sortiran també dels llocs de costum.

ESCOLA PER A PERSONES ADULTES DE MARRATXÍ

Mai no és tard
Curs 1997-98

Àrea acadèmica

Alfabetització · Neoelectors · Certificat d'Estudis · Graduat Escolar · Preparació proves lliures FP 1: Sanitari · Administratiu

Àrea Cultural

Ortografia · Tècniques d'Estudi · Cos Humà i Salut · Ecologia i Medi Ambient · Introducció a la física i química · Idiomes: Anglès I, II i III · Alemany · Català I, II i III · Català per a castellanoparlants · Català per a estrangers

Informàtica I, II i III · Internet · Geografia, Història i Cultura de Mallorca.

Àrea d'oci i temps lliure

Cuina · Bricolatge · Restauració de mobles... · Ball de Saló · Música · Instruments · Taller de Música · Solfeig · Ball de

Bot · Expressió Plàstica: Ceràmica · Torn · Taller de pastorets · Monogràfics · Treballs Manuals · Pintura · Taller de Costura · Art Floral

Expressió Corporal:
Taixí · Gimnàstica · Ioga

Matrícula a partir de dia 8 de setembre

Dilluns, dimecres i divendres de 18 a 20 hores

· Escola d'Adults

C/ Magdalena Solivelles (mestra) nº 1 Sa Cabaneta

En aquesta oferta formativa hi col·laboren les entitats ciutadanes de Marratxí. Qualsevol curs que interressi i que no estigui en aquesta oferta formativa es podrà dur a terme sempre que hi hagi un nombre d'alumnes suficient.

Ajuntament de Marratxí
Àrea de Cultura i Educació

EXPOSICIÓ DE BÀRBARA JUAN

Centre de Cultura S'Escorxador
Inauguració dia 26 de setembre
Oberta fins dia 12 d'octubre

BIBLIOTECA DE PÒRTOL

Torna obrir a partir de dia 22 de setembre

CURS DE RESTAURACIÓ DE MOBLES

A partir del mes d'octubre a Sa Cabaneta

FIRA DE TARDOR

Tindrà lloc els dies 1 i 2 de novembre.

Reservau el vostre espai per a la parada abans de dia 17 d'octubre.

ESCOLA MUNICIPAL DE MÚSICA

INFORMACIÓ I MATRÍCULA CURS 97/98

TERMINI: DEL DIA 2 AL 30 DE SETEMBRE.

DIES: DIMECRES I DIVENDRES DE 17 A 19 HORES.

LLOC: EDIFICI ERICA
C/ SANTEDAT, 2.- ES PONT D'INCA.

TELÈFON: 794849

ANIMA'T I APRÈN MÚSICA!!!

AJUNTAMENT DE MARRATXÍ
ÀREA DE CULTURA I EDUCACIÓ

GRASSES? NO, GRÀCIES APRIMAR-SE AMB NOSALTRES ÉS FÀCIL

Un trist fet de salut pública i d'actitud social em duu a escriure aquestes línies.

Ha arribat un punt en què els mals hàbits alimentaris i la vida sedentària han fet que una part important de persones del nostre municipi siguin persones obesas, començant per jo mateixa i acabant per alguns nins.

Quantes vegades hem anat al metge o metgessa de capçalera queixant-nos d'algun mal que no era aquest i ens han contestat que tot estava en baixar quilos, que estàvem en un sobrepès problemàtic (segurament amb raó) i sense adonar-nos ens posava a la mà un paper amb una dieta baixa en calories, que començàvem amb alegria i mai no ha arribat a bon port.

I per què no arribava a bon fi? Jo ho puc contar perquè ho visc en mi i a la meva llar.

Per norma general la primera excusa que posam és que haurem de cuinar dues vegades, una per a la família, que òbviament no posaràs a règim per la teva culpa, i cuinar una altra vegada per a tu.

La segona excusa, i crec que la de més pes, és que els règims alimentaris són monòtons, avorrits, fets, no fan talent, resulten trists i sense al·licients. És o no és veritat?

Així fou que, pensant en la meua salut i en la meua obesitat, em vaig dir a mi mateixa que jo tota sola mai seria capaç de seguir un règim; simplement per això, perquè estava tota sola, i vaig pensar en la quantitat de dones que poden tenir aquest mateix problema que tenc jo.

I així se'm va ocórrer la idea de formar una espècie de club de dones obesas

La Venus de Willendorf, una de les grasses més precioses de la història

amb la sana intenció de perdre aquests quilos que ens sobren d'una manera activa, alegres, amb motivació i quasi sense pensar que estàs a règim.

La idea d'aquest club resideix en què les dones obesas d'aquest municipi ens ajuntem, voluntàriament i sense cap afany lucratiu, i que una vegada que haguem passat per la consulta de la doctora de capçalera, amb el nostre paper de dieta a la mà i la corresponent anàlisi feta, fem una reunió setmanal a un lloc concret i poguem parlar entre nosaltres, pesar-nos i amidar-nos, en poques paraules, donar-nos al·licients les unes a les altres perquè les nostres dietes arribin a bon port i poguem recuperar la salut que poc a poc es perd amb els quilos de més.

Per això comptarem amb el lloc de reunió, amb la visita setmanal de l'assistent social per ajudar-nos en les coses que siguin necessàries, també quinzenalment acudirà un psicòleg per no deixar-nos decaure els ànims.

La nostra primera reunió tindrà lloc dia 23 de setembre a les 20'30 h. a la Tinència de Batlia del Pont d'Inca (Av. Antoni Maura)

Si ets una dona obesa i vols començar a fer alguna cosa per tu mateixa, no ho dubtis, acudeix a aquesta primera reunió sense cap tipus de compromís i veuràs que allà som moltes com tu i amb el mateix afany: recuperar la salut i la figura.

Uneix-te a nosaltres i veuràs com aprimar-se és molt fàcil.

Grasses? No, gràcies!

Xisca Tarongí Valls

A la memòria d'un gran campió de Truc, un amic, un cavaller, Artur Juan Calafat

Amb profund sentiment, no exempt d'emoció incontinguda pel bell record d'una amistat, ara rompuda pel desencant cruel d'un matí de 20 d'agost en el qual ens deixà definitivament n'Artur Juan Calafat.

En aquesta època nostra immersa en les extraordinàries invencions en l'ordre de la ciència racional i la tecnologia que han transformat el medi humà i invalidat els nostres esquemes sobre el sentit de tot el que ens envolta, cada vegada es fa més difícil distingir el que separa els autèntics valors essencials. Per això i en juxtaposició és més lloable l'exaltació del nom i la persona del nostre desaparegut amic Artur Juan. Ell rompia amb l'actual esquema mantenint-se ferm en la seva comunicació senzilla, el seu tracte afable i educat i, sobretot, la seva generosíssima entrega als altres. Ni una paraula ni un acte seu eren objectables, era un amic com cal, d'una peça feta amb una única volta de torn, autèntic i íntegre, així el veig, així l'admir, era un d'aquests homes que de veritat ens reconciliava amb l'home.

Amb la seva habitual senzillesa transmetia la seva sempiterna sabiduria truquera. Ja mai més, estimat Bernat Estarellas, cunyat i company inseparable, en tindràs un altre com ell, que amb fraternal compenetració aconseguíreu el campionat de TRUC d'aquella institució truquera que és "Can Balo" o aquella continuació acadèmica de "Can Gaspar" del Pla de na Tesa, d'ambdós campions. Sí, estimat Artur, els truquers estam de dol, ploram la teua absència. Ens enaltirà sempre el record del teu cavallerís comportament i tots els que ens enriquérem amb la teua amistat et retem gratitud, elevam una oració per la teua ànima. El sentiment trasmès a la teua esposa, fills i familiars, a aquella gran empresa-família que fou la teua vida, "Montycarrera", sense dubtar que la millor partida l'estàs jugant amb la placidesa del just en el racó reservat a les altures a qui va sobre ser una persona íntegra a la Terra.

Descansa en pau, amic.

Josep Franco i Diaz de Bustamante
President d'IDMA

Illes a les fosques

Divendres, 22 d'agost de 1997, a les 17:35 hores. Un llamp cau damunt d'una torre d'alta tensió de la companyia elèctrica espanyola GESA a l'illa de Mallorca, i deixa sense llum, durant un període de quatre a sis hores, les dues illes Balears.

Quan es produeix l'apagada generalitzada el comerç encara està obert: supermercats, grans magatzems, hipermercats, gasolineres, carnisseries, perruqueries, estancs, rellotgeries, electricistes, botigues de roba, ... Els aires condicionats, els punts de llum, els sistemes elèctrics de tancament i d'apertura, les alarmes elèctriques, deixen de funcionar. També deixen de funcionar els semàfors i l'enllumenat públic. Els restaurants, les cafeteries, els cinemes, les discoteques, els pubs, les tavernes, les sales de festa, les sales de jocs, el tren de Sóller, també pateixen les conseqüències de la manca de fluid elèctric, el mateix que l'hoteleria en general, en temporada de plena ocupació. A alguns llocs -hospitals, aeroport- es posen en funcionament els grups electrògens. Els bombers intervenen per rescatar persones atrapades als ascensors. Es produeixen alguns robatoris. Els habitants de les illes Balears es queden a les fosques.

Cert és que la companyia Gas y Electricidad, SA ha posat en marxa una investigació per determinar les causes de l'avaria generalitzada, així com els problemes de retard en restablir el servei, però al cap em vénen algunes preguntes que, de moment, no aconsegueix contestar-me: si a Mallorca tinguéssim dues companyies d'electricitat diferents, s'hagués produït una avaria generalitzada en cas de produir-se una avaria generalitza-

da, tot i haver-hi dues companyies elèctriques, el temps en recuperar la normalitat en el subministrament hagués estat el mateix?; per què si puc triar entre una dotzena de marques de cafè i de detergent no puc triar la companyia elèctrica?; per què he d'acceptar necessàriament els serveis d'una única companyia d'electricitat si vull tenir fluid a ca meva?

No sé si a hores d'ara les petites, mitjanes i grans empreses, industrials, comercials i turístiques, així com els ajuntaments, han fet un inventari dels perjudicis ocasionats -de forma directa o indirecta- per la manca de subministrament elèctric durant tantes hores. Em fa l'efecte que les xifres ens sorprendrien. En qualsevol cas, qui ha d'assumir totes aquestes pèrdues? Supòs que en aquesta ocasió, com en altres tot i que no hagin estat generalitzades, arribarem a pensar que hagués pogut ésser pitjor. Potser fins i tot algú arribarà a dir que l'empresa de les illes Balears més perjudicada per l'apagada del divendres va ser GESA, que va deixar de facturar la seva producció durant unes quantes hores. Mentrestant, les senzilles espelmes ens salvaren de la foscor.

Antoni Roca

N. de la R.

Fixau-vos en la imatge de fons: Gesa ens deixa sense llum i ens obliga a baixar de la voravia on hi ha plantats els seus pals. I poble, paga. Encara si fossin arbres...

Ens quedam sense llum!

El passat 22 d'agost, tots els que érem al poble poguérem comprovar com ens quedàvem sense llum, però no només fou a nosaltres, els marratxiners, que ens afectà, amb més o menys intensitat, sinó que fou a tota l'illa. Segons Gesa fou un llamp el que ocasionà que molts pobles de Mallorca estassin sense llum sis hores i que afectà també a Menorca, encara que menys temps.

Però aquesta fuga general de llum tengué una forta ressonància: l'endemà tots els diaris en parlaven i durant la setmana un o un altre parlava d'assegurances, feia denúncies del fet, ...

Personalment em va afectar bastant, no només pels problemes habituals que això duu, sinó també perquè el concert que feia dues setmanes esperava es va haver de suspendre per falta de llum (i comptam que al recinte hi havia dos grups per fer corrent). El dolent no fou només que se suspengué el concert, sinó que nosaltres ja ens havíem desplaçat al lloc on l'havien de fer, com molta altra gent de diversitat de pobles de Mallorca.

Quan s'arriba a aquest extrem és quan jo em deman: com és possible que aquella petitíssima pluja, que amollà quatre llamps, deixàs Mallorca sense llum durant tant de temps? Potser trobaria la resposta sabent que les petites centrals que hi ha estan connectades unes amb les altres i l'avaria fou només a una i es passà a totes les altres, inclòs a Menorca que està unida submarinament amb Mallorca.

Sentint-ho molt, no crec que fos el llamp el que ens deixà sense llum, sinó que fou la mala organització dels sistemes de Gesa la que ens deixà a les fosques.

Elena Femenia

Una ullada a Itàlia (II)

Pisa va ser l'aperitiu del que ens esperava durant aquell viatge per una part de la península italiana. Roma va ser la segona gran etapa.

Roma és una ciutat fantàstica, excessivament renouera, una mica anàrquica i acollidora, amb aires de gran urbs, amb aires de voler ser la capital del seu estat i una de les capitals d'Europa. Tanmateix no ha aconseguit cap de les dues coses, però s'hi ha fet aprop.

Continua fent una calor extraordinària i moure's per dins la ciutat esdevé una gesta, compensada per la fresquíssima aigua potable que surt de les innombrables fonts públiques. La gent és, en general, amable, però també se la veu amb un punt de picardia, acostumada com està a tractar amb turistes més o menys ingenus, que no acaben de captar bé la pronúncia dels romans i que no s'aclareixen amb el canvi de moneda.

Roma pot ésser estudiada de diferents maneres. Tractar de separar la Roma religiosa de la Roma laica és pràcticament impossible. La religió cristiana catòlica impregna absolutament la ciutat fins els seus últims racons, des de la plaça de Sant Pere, transformant columnes imperials en monuments de sants, temples dedicats a deïtats mitològiques en esglésies i fins i tot adoptant, afegint-hi una creu llatina, el símbol del Senat de Roma.

Una de les peculiaritats més significatives de Roma és que pot ser observada des de tres nivells històrico-artístics diferents: la Roma clàssica, de la república i de l'imperi; la Roma renaixentista, i, finalment, la Roma barroca. Personalment no sé per quina de les tres ciutats decidir-me, perquè les tres m'entusiasmen; el que sí tenc clar és que he d'observar-les per separat, per tal d'aconseguir l'ambientació històrica que, inevitablement, m'acompanya. Roma, ben al contrari que la major part de les ciutats que conec, no té un recinte medieval significatiu, destacat, talment com si de l'època dels emperadors hagués passat directament a la dels poderosos i influents papes del Renaixement, i és que Roma ha patit molt al llarg de la seva dilatada història.

Antoni Roca

Ventall de suggeriments

"Ésser capaç d'ocupar intel·ligentment l'oci és el producte final de la civilització"

Bertrand Russell

Disc Compacte

Títol: **Forgive, Not Forgotten**

Grup: The Corrs

Es tracta del primer disc d'aquest grup irlandès, format per tres germanes i el seu germà. Fan un pop senzill, però meravellós, ple de sons i ritmes sorgits directament de la música tradicional irlandesa. El més important de tot, però, és que són ells mateixos els que composen i toquen tots els instruments. El resultat és un disc de cançons realment meravellós, agradable i sempre ben rebut des del principi, en bona part gràcies a la particular dolçor de les veus femenines del grup.

Com que encara no he trobat ningú al que no hagi agradat, m'atreveixo a recomanar-lo públicament amb tota confiança. És una autèntica meravella. La qüestió ara serà veure si futurs treballs mantenen aquest nivell. Ells mateixos s'ho han posat molt difícil.

Gabriel Angel Vich i Martorell
Aspirant a doctor

Excursions

Potser arriba una mica tard, però fer una escapadeta per algunes de les petites caletes que es deixen entreveure per la **Serra de Tramuntana** és molt agradable, sobretot pel sentit de la vista! Us recomanaria Cala Estellencs, Cala Deià i Cala Banyalbufar!

Elena Femenia
Estudiant

Lectura

Ernesto Guevara también conocido como el Che, de Paco Ignacio Taibo.

Es tracta d'una biografia del **Che Guevara**. Crec que és una figura ètica que s'ha de rememorar i ara pot ser una bona ocasió perquè dia 9 d'octubre d'enguany s'acompleix el 30è aniversari del seu assassinat.

Miquel Rosselló
Regidor d'E.U.

Guia de Serveis

SERVEIS PÚBLICS Ajuntament de Mxí Centraleta, 78 81 00 Àrea de Cultura, 797624 Serveis Socials, Sanitat i Medi Ambient 794643 Urbanisme, 78 81 36/37 Ambulàncies , 061 Bombers CIM , 085 Cementeri , 79 51 66 Centre de Salut de Muntanya , 60 49 59 Creu Roja , 20 22 22 Dispensaris Mèdics Sa Cabaneta, 79 77 85 Es Pla de na T, 79 5180 Es Pont d'Inca, 79 4951 Pòrtol, 79 74 49 Escola de Ceràmica S'Escorxador, 79 73 82 Funerària can Pere Antoni , 62 01 29 Guàrdia Civil , 60 02 27 Jutjat , 79 78 72 Mercats Es Pont d'Inca - divend	Pòrtol - dijous Sa Cabana - dimecres Parròquies Sant Alonso, 60 0173 Sant Llätzer, 60 02 31 Sant Marçal, 60 20 24 V. del Carme, 60 21 29 Polícia Local , 60 44 08 Pòrtula , 79 78 70 Protecció Civil , 218100	Cafès Es Cine - Pòrtol Tel 60 20 94 3JP - Ciutat Tel. 989 68 08 39	FLORISTERIES Es Pont d'Inca Tel. 79 58 80	Tel. 29 08 08 Ciutat - Palma Tel. 46 37 77	S'Amagat - Pizzeria Pòrtol, 79 73 59 Can Farineta Es Figueras, 60 43 74
	ARQUITECTES Gabriel Rosselló Es Pla d. Tesa, 794464 Anselm López B. Pòrtol, 60 22 00	COL·LEGIS Pius XII - Palma Tels 751794 / 751572 Sant Antoni Abat Son Ferriol, 42 72 68	FORNS Bon Jorn - Pòrtol De 7 a 14 h, 79 75 72	PAPERERIES S'Estel - Pòrtol Tel. 79 74 40	TALLERSMECÀN. Tomeu Joan - Pòrtol Tel. 60 22 98
AUTOSERVEIS Can Crosta - Pòrtol Tel. 60 22 59	CAIXES D'ESTALV La Caixa Es Pla de na T, 601428 Sa Cabaneta, 60 26 17	COSMÈTICANAT. Tot Herba Es Pont d'Inca, 601510	GESTORIES Antoni Juan Sa Cabaneta, 60 27 54	PERFUMS Flor d'Ametler Es Pont d'Inca, 601510 Flor d'Ametler Es Pont d'Inca, 601510	
		DENTISTES Clínica dental Sa Cabaneta/Pont d'I. 60 23 11 - 79 40 36	INFORMÀTICA PuntBak - Ciutat Tel. 75 72 80	PUBS S'Estaca - Sta Maria del Camí , Tel. 14 07 87	
		ESPORTS Es Refugi - Ciutat Tel. 71 67 31	NOTARIES Antoni Roca Sa Cabaneta, 60 22 85 Maria Josep Canaves Santa Maria, 140614	RESTAURACIÓ Kalma - Mobles Sa Cabaneta, 79 79 03	
			ÒPTIQUES Moreno - Palma	RESTAURANTS S'Altell - Es Pont d'I. Tel. 60 10 01	

**NO SORTIU
a la
GUIA?**

ràpid...

**60 31 44
79 78 70**

UN POC DE TOT

Per CORREU ens assabenten que:

La CAMERATA SA NOSTRA ofereix amb obres de Bach i Lliteres. Dia 16 a les 20 h. a l'auditori del Centre de Cultura de Sa Nostra de Palma.

Domenico Goldi presenta l'exposició ELS COLORS DEL BLAU: Un viatge pel cicle de l'aigua. Centre de Cultura Sa Nostra de Palma fins dia 25 d'octubre.

COLORS DEL MAGREB és una exposició fotogràfica de Dani Casanova que hom pot veure a l'Espai Català-Roca de Barcelona fins al 29 de setembre.

El Cercle Català de Marsella convoca un CONCURS LITERARI amb tres temes: poesia, història i assaig. Data límit, 31 de març 98. Bases a Redacció.

El Taller Escola de Teatre Xesc Forteza organitza un CURS INTENSIU D'INTERPRETACIÓ. Del 15 al 27 de setembre a Palma.

PUBLICACIONS REBUES:

BARTOMEU SIMONET, fill il·lustre de la vila de Santa Maria del Camí. Col·lecció "Coanegra", 8. Santa Maria del Camí, 1995.

Conté diversos parlaments

pronunciats durant l'acte de proclamació de fill il·lustre d'aquesta persona que fou batle de Santa Maria dins els anys 20. Entre d'altres, hi trobam paraules de Felix Pons, Melcior Rosselló, Mateu Morro i Miquel Dolç, aquest en forma de poema.

PUBLICACIONS PERIÒDIQUES:

D'entre les revistes associades a PREMSA FORANA DE MALLORCA rebudes destaquem:

BELLPUIG, 568 (Artà, VIII 97) Inclou un poster amb l'Auca de Sant Salvador, de M. Servera i B. Martí.

ES SAIG, 198 (Algaida, VI 97). Informa de la conferència amb projecció de diapositives sobre el món prehistòric i talaiòtica a Algaida que havien de realitzar Vicenç Sastre i Javier Aramburu.

AGRUPACIÓ FOTOGRÀFICA Sant Adrià (Sant Adrià del Besòs, V-VI 97).

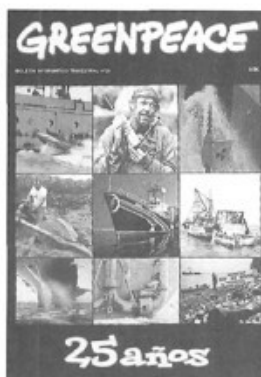
BARRETINA, 122 (Lleida, Primavera 97).

BUTLLETÍ DEL CASAL DELS CATALANS DE CALIFÒRNIA, 37, 38 (Primavera, VI 97).

BUTLLETÍ INFORMATIU DE LA CONSELLERIA D'EDUCACIÓ, CULTURA I ESPORTS DEL GOVERN BALEAR, 1 a 5, 7 (I a V, VII 97). Informació sobre convocatòries, exposicions, material didàctic i diverses activitats realitzades per aquest organisme.

CATALONIA TODAY, vol. 9, núm 3 (Texas, VII 97).

DELTA LLOBREGAT, 212, 213 (El Prat, VI a VIII 97).

GREENPEACE, 39 (Madrid, III 96) Parla dels 25 d'aquesta agrupació ecologista. Inclou un escrit sobre la planificació energètica basada en la

demanda, referida a les Balears. Hom proposa: "substituir les bombetes incandescentes per làmpares electròniques de baix consum. * Ajuts per la compra de geleres, congeladors, encalentidors d'aigua i aire condicionat de màxima eficàcia energètica. * Substitució o optimització de l'ús d'equips d'aire condicionat en hots i oficines. * Regulacions estrictes perquè els edificis nous no tudin energia. * Autoproducció simultània de calor i electricitat per hotels, oficines, hospitals, indústries... * Integració de panells solars fotovoltaics als edificis per reduir consum energètic de la xarxa.

LLUC, 797 (III-IV 97). Dins el dossier símbols i mites hi trobam els articles Forasters, de Joan Mir; el 31 de desembre: la tradició no inventada, d'Isabel Peñarrubia i Marquès; la història, memòria compartida, d'Antoni Quintana; Mites, d'Antoni I. Alomar i Canyelles; i la 'salut nacional' a través de la pervivència dels mites de la nació, de Rosa M. Calafat Vila. També inclou La dona d'aigo d'en Jordi d'es Racó i el cinema, de Manuela Alcover; la presentació del primer volum de l'edició crítica de les Rondalles de mn. Alcover, de Joan Miralles, la breu biografia de Josep Font i Arbós, de Jordi Vidal Reynés; i el bisbe de Mallorca Rafael Alvarez, de Llorenç Alzina.

NOSTRA VEU, 59, 60 (Costa Rica, V-VI, VII-VIII 97).

B.-

Si t'interessa Marratxí... t'interessa **Pòrtula**. No esperis més i subscriu-t'hi . Tel **79 78 70 / 60 31 44**

Pel finestró

... tu també hi pots sortir!
Envia'ns la foto que
vulguis o posa't en contacte
amb la redacció de **Pòrtula**.

Na Maria Antònia Sanxo, que
farà caure la bava a son pare.

Els membres del jurat de la gimcana d'Es Pont d'Inca Nou s'ho
passaren quasi millor que els mateixos participants.

Georges Reisser ha fet vuitanta anys. Per molts més! El veim en
companya de la seva esposa Georgette, de Ca Na Mira.

Algunes nines saharianes amb en Joan "Calet" i una altra amiga
mallorquina.

El Retolador (VIII)

*"La seductora perfecta separa la sexualitat dels senti-
ments. Però enamorar-se dificulta la seducció."*

(Charo Pascual)

"Cal veure i deixar-se veure. Mirar i deixar-se mirar."

(Charo Pascual)

*"El llenguatge de la seducció té certs paral·lelismes amb
el llenguatge militar."*

(Manuel Delgado)

*"La seducció és incompatible amb l'amor; no tant, amb
el sexe. Un enamorat seria com un presoner, i per tant, un
covard."*

(Manuel Delgado)

"La seducció és un joc de poder." (Almudena Grandes)

Selecció de Joan Borda

Benvolguts subscriptors!

**DUES ENTRADES
PEL MALLORCA**
(Mallorca - FC Barcelona, 15 X 97)

En el sorteig quinzenal efectuat
per gentilesa del Reial Club Esportiu Mallorca
la sort ha correspost a
RAMON OLIVER
de Sa Cabaneta.
Enhorabona.

Cal passar per la Redacció a cercar l'acreditació
abans de dia 10 d'octubre.

Associació de Premsa Forana
Princesa 22
Sant Joan

**Els participants en les 24 hores de bàsquet d'Es Pla
(9-10 d'agost, 1997)**

(Foto, Tolo Aguilar)

